

وظایف عابر پیاده در قانون

معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری قزوین

مدیریت امور فرهنگی و آموزش

همه ما وقتی می‌شنویم ماشین و عابرپیاده‌ای با هم تصادف کرده‌اند، احتمالاً حق را به عابرپیاده می‌دهیم و راننده‌ی ماشین را تنها مقصر این حادثه می‌دانیم. اما قانون تحت شرایطی حق را به راننده نیز می‌دهد. از جمله تخلفات مهم عابرین پیاده می‌توان به بی‌توجهی به خط‌کشی عابران، استفاده نکردن از پل عابر پیاده، بی‌توجهی به چراغ قرمز خیابان و ورود ناگهانی به سطح سواره‌رو اشاره کرد. در ادامه به بررسی قوانین تصادف با عابر پیاده می‌پردازیم تا بینیم چه زمانی عابر پیاده مقصر است.

اگر عابری از معابر غیرمجاز عبور کند و حادثه‌ای پیش آید، کارشناسان بخش تصادفات پلیس راهنمایی و رانندگی سهم تقصیر را برای عابر هم لحاظ می‌کنند. آنها مواردی مانند مسکونی یا غیرمسکونی بودن، بزرگراه یا معبر اصلی، فرعی یا کوچه بودن یا امکان عبور برای عابر، وجود چراغ و علائم راهنمایی و رانندگی و سایر موارد موجود در محل را بررسی می‌کنند.

سهم تقصیر عابر می‌تواند حتی در برخی موارد به ۱۰۰ درصد هم برسد و راننده هیچ‌گونه جرمی مرتکب نشده باشد؛ برای مثال عابری با خودرویی تصادف کرده اما چون چراغ برای راننده سبز بوده و عابر حق عبور نداشته است، با ملاحظه‌ی بقیه‌ی موارد، سهم تقصیر عابر ۱۰۰ درصد ذکر می‌شود.

مطابق آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی؛ پیادگان موظفند که:

- * در محل‌هایی که پیاده‌رو وجود دارد از سطح سواره‌رو استفاده نکنند.
- * در محل‌هایی که پیاده‌رو وجود ندارد یا در صورت وجود، به دلایلی غیرقابل تردد باشد باید از منتهی‌الیه سمت چپ سواره‌رو و عکس جهت حرکت وسایل نقلیه عبور نمایند.
- * برای گذشتن از عرض راه، تنها از گذرگاه‌های پیاده، پل‌های هوایی و گذرگاه‌های زیرزمینی مجاز عبور نمایند.
- * از دویدن، پریدن و ورود ناگهانی به سطح سواره‌رو خودداری کرده و مراقب حرکت وسایل نقلیه باشند.

* از حصار آزادراه‌ها نگذرند و در بزرگراه‌ها و خیابان‌ها از لابلای درختان و گل‌بوته‌های حاشیه و میانه‌ی راه عبور نکنند.

* در تقاطع‌ها با روشن شدن چراغ سبز مقابل خود (چراغ عابر) حرکت نمایند و هنگامی که چراغ عابر قرمز بود عبور نکنند.

* از موانع و خط‌کشی خطوط ویژه، سواره‌رو خیابان‌ها و میدان‌ها عبور نکنند.

* در بزرگراه‌ها و خیابان‌های اصلی، خارج از گذرگاه‌های تعیین شده عبور نکنند.

* در سواره‌رو خیابان برای سوار شدن به وسیله‌ی نقلیه و همچنین صحبت کردن یا خرید و فروش با راننده یا سرنشینان وسایل نقلیه، توقف نکنند.

وظایف عابر پیاده طبق قانون مجازات اسلامی

در مواردی که عبور عابر پیاده ممنوع است، اگر عبور نماید و راننده‌ای که با سرعت مجاز و مطمئنانه در حرکت بوده و وسیله‌ی نقلیه نیز نقص فنی نداشته باشد و در عین حال قادر به کنترل نباشد و با عابر برخورد نموده و منجر به فوت یا مصدوم شدن وی گردد، راننده ضامن دیه و خسارت وارده نیست.

همین‌طور، هر گاه شخصی در محل‌هایی که توقف در آنها مجاز نیست، توقف کند یا شی و حیوانی را در این قبیل محل‌ها مستقر سازد یا چیز لغزنده‌ای در آن قرار دهد و دیگری بدون توجه به آنها در اثر برخورد یا لغزش مصدوم شود یا فوت کند یا خسارت مالی ببیند، شخص متوقف یا کسی که آن شی و حیوان را مستقر نموده یا راه را لغزنده کرده است ضامن دیه و سایر خسارات است؛ مگر آن که عابر با وسعت راه و محل، عمداً با آن برخورد کند که در این صورت نه فقط خسارت به او تعلق نمی‌گیرد بلکه عهده‌دار خسارت وارده نیز می‌شود.

در صورتی که عابران به تکلیف مذکور عمل نکنند و در صورت تصادف با وسیله‌ی نقلیه راننده مشروط به این که کلیه‌ی مقررات را رعایت نموده باشد و قادر به کنترل وسیله‌ی نقلیه و جلوگیری

از تصادف یا ایجاد خسارت مادی و بدنی نباشد مسئولیتی نخواهد داشت. عدم مسئولیت راننده مانع از استفاده‌ی مصدوم یا وارث متوفی از مزایای بیمه نخواهد شد.

وظایف عابر پیاده در قانون رسیدگی به تخلفات اداری

در راه‌هایی که برای عبور عابران پیاده، علائم، تجهیزات و مسیرهای ویژه اختصاص داده شده است عابران مکلفند هنگام عبور از عرض یا طول سواره‌رو با توجه به علائم راهنمایی و رانندگی منصوبه در محل، از نقاط خط کشی شده، گذرگاه‌های غیرمسطح و مسیرهای ویژه استفاده کنند. هرگاه عابران به تکلیف مذکور عمل نکنند، در صورت تصادف با وسیله‌ی نقلیه، راننده مشروط به این که مقررات را رعایت نموده باشد و قادر به کنترل وسیله‌ی نقلیه و جلوگیری از تصادف یا ایجاد خسارت مادی و بدنی نباشد مسئولیتی نخواهد داشت.

مسئولیت نداشتن راننده، مانع استفاده مصدوم یا وارث متوفی از مزایای بیمه نخواهد شد و شرکت بیمه با ارائه‌ی قرار منع تعقیب یا حکم برائت راننده ملزم به اجرای تعهدات موضوع بیمه‌نامه به مصدوم یا وارث متوفی خواهد بود.

چنانچه وسیله‌ی نقلیه بیمه نباشد، دیه عابر از صندوق قانون بیمه‌ی اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه‌ی موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۲۳ دی سال ۱۳۴۷ پرداخت می‌شود.

رانندگان نیز موظفند در صورت عبور عابر پیاده از محل‌های تعیین‌شده، با فاصله‌ای که به وسیله‌ی خط کشی پشت مسیر ویژه مشخص می‌شود توقف کامل کنند؛ در غیر این صورت برای آنها جریمه صادر می‌شود.

قانون نحوه‌ی رسیدگی به تخلفات و اخذ جرایم رانندگی

در صورتی که عابر پیاده در عبور از سواره‌رو معابر و خیابان‌ها جز از نقاطی که خط کشی شده و مخصوص عبور عابر پیاده است (محل مجاز) از محل دیگری (محل‌های غیرمجاز) عبور نماید متخلف شناخته می‌شود و مکلف به پرداخت جریمه‌ی مقرر در آیین‌نامه می‌باشد و در صورتی که در این قبیل نقاط غیرمجاز وسیله‌ی نقلیه‌ی موتوری با عابر پیاده تصادف نماید راننده‌ی وسیله‌ی نقلیه در

صورتی که کلیه مقررات راهنمایی و رانندگی را رعایت نموده باشد مسئول شناخته نمی‌شود. عدم مسئولیت راننده مانع استفاده‌ی شخص ثالث از مقررات بیمه نخواهد بود. برای اجرای مقررات این ماده ادارات مسئول امر عبور و مرور برحسب مورد (شهربانی، شهرداری، ژاندارمری) مکلفند قبلاً خیابان یا مسیر یا معبر مورد نظر را از حیث پیاده‌رو و خط‌کشی و نصب چراغ و کلیه‌ی علائم لازم و ایمنی عابر پیاده و رانندگان وسیله‌ی نقلیه‌ی موتوری کاملاً مهیا و تأمین کنند.

آرای وحدت رویه نیز تا به حال با این موضوع همراه بوده‌اند.

مثالی از بررسی صحنه تصادف:

طبق آیین‌نامه‌ی راهنمایی و رانندگی، سرعت مجاز در تقاطع، ۳۰ کیلومتر در ساعت است؛ اگر راننده‌ای با سرعت غیرمجاز (که در بررسی کارشناسان، آثار به جای مانده در صحنه‌ی تصادف مثل خط ترمز یا شدت برخورد نشان دهنده‌ی سرعت غیر مجاز خودروست) با عابر پیاده‌ای برخورد کند که با وجود قرمز بودن چراغ عابر، اقدام به عبور از عرض راه کرده است، می‌توان هم عابر را به دلیل عبور از چراغ قرمز مخصوص عابرین به میزان درصد تقصیر و هم راننده‌ی وسیله‌ی نقلیه را به دلیل عدم رعایت سرعت مجاز، مقصر دانست.

معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری قزوین

مدیریت امور فرهنگی و آموزش